

Utgivning av elektroniska pengar (prop. 2001/02:85)

Sammanfattning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens förslag i proposition 2001/02:85 Utgivning av elektroniska pengar. I propositionen föreslås en ny lag om utgivning av elektroniska pengar. Dessutom föreslås vissa följdändringar i lagen (1995:1559) om årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag m.fl. lagar.

Den föreslagna nya lagen bygger på EG-direktivet 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet. Direktivet har tillkommit mot bakgrund av en snabbt ökande elektronisk handel. Syftet med direktivet är att uppnå en fungerande inre marknad inom EU (EES) för utgivning av elektroniska pengar genom en grundläggande harmonisering och ett ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas näringsrättsliga lagstiftning på området.

Den nya lagen samt övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 27 april 2002. Vissa övergångsbestämmelser är nödvändiga. Lagförslagen fogas som bilaga 2 till betänkandet.

Ingen motion har väckts i ärendet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	1
Innehållsförteckning	2
Utskottets förslag till riksdagsbeslut.....	3
Utskottets överväganden	4
Utgivning av elektroniska pengar	4
Bilagor	
1. Förteckning över behandlade förslag.....	6
Propositionen.....	6
2. Regeringens lagförslag	7

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Utgivning av elektroniska pengar

Riksdagen antar de av regeringen framlagda förslagen till

1. lag om utgivning av elektroniska pengar,
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,
4. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
5. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
6. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar samt
7. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

Stockholm den 7 mars 2002

På finansutskottets vägnar

Jan Bergqvist

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jan Bergqvist (s), Mats Odell (kd), Gunnar Hökmark (m), Bengt Silfverstrand (s), Lisbet Calner (s), Johan Lönnroth (v), Anna Åkerhielm (m), Carin Lundberg (s), Kjell Nordström (s), Siv Holma (v), Per Landgren (kd), Gunnar Axén (m), Yvonne Ruwaida (mp), Lena Ek (c), Karin Pilsäter (fp), Carl-Axel Johansson (m) och Hans Hoff (s).

Utskottets överväganden

Utgivning av elektroniska pengar

Utskottets förslag i korthet

I propositionen föreslår regeringen bl.a. att riksdagen skall anta en ny lag om utgivning av elektroniska pengar. Den nya lagen bygger på ett EG-direktiv. Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

Propositionen

I propositionen föreslås en ny lag om utgivning av elektroniska pengar. Dessutom föreslås vissa följdändringar i lagen (1995:1559) om årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag m.fl. lagar.

Den nya lagen bygger på EG-direktivet 2000/46/EG av den 18 september 2000 om rätten att starta och driva affärsverksamhet i institut för elektroniska pengar samt om tillsyn av sådan verksamhet. Direktivet har tillkommit mot bakgrund av en snabbt ökande elektronisk handel. Syftet med direktivet är att uppnå en fungerande inre marknad inom EU (EES) för utgivning av elektroniska pengar genom en grundläggande harmonisering och ett ömsesidigt erkännande av medlemsstaternas näringsrättsliga lagstiftning på området.

Elektroniska pengar kan kortfattat beskrivas som pengar som finns lagrade på en elektronisk produkt av något slag, dvs. ett betalningsmedel eller ett betalningsinstrument som inte är pappersburet som sedlar, checkar etc. Elektroniska pengar kan till exempel vara olika former av kort, utan koppling till ett individuellt konto, som kan användas hos fler säljare än hos utgivaren, och som kan användas både på Internet och i butiker. Det kan också vara helt Internetbaserade system. I Sverige är användningen av elektroniska pengar i denna betydelse ännu inte särskilt utbredd, men en utveckling av tekniken är att vänta.

Elektroniska pengar definieras i lagen som ett penningvärde som representerar en fordran på utgivaren och som, utan att finnas på ett individualiserat konto, är lagrat på ett elektroniskt medium och godkänns som betalningsmedel av andra företag än utgivaren. För att institutet skall kunna utnyttja den inre marknaden enligt principerna om en enda auktorisation, hemlandstillsyn och ömsesidigt erkännande krävs dock även att de elektroniska pengarna ges ut i utbyte mot medel till minst samma belopp.

Den nya lagen är tillämplig på alla utgivare av elektroniska pengar som inte är banker eller kreditmarknadsföretag. De sistnämnda institutens verksamhet regleras i bankrörelselagen (1987:617) respektive lagen (1992:1610) om finansieringsverksamhet. Den nya lagens regler om inlösen och säkerhet och kontroll i utgivarens system skall dock gälla även för banker och kreditmarknadsföretag.

Finansinspektionens tillstånd krävs för utgivning av elektroniska pengar. Utgivaren skall vara ett svenskt aktiebolag, en svensk ekonomisk förening eller ett utländskt företag. I lagen ställs vissa kvalitetskrav på verksamheten och dess organisation samt på ägare och ledning. För utgivaren gäller en ytterst strikt begränsning av annan tillåten verksamhet och stränga matchnings- och placeringsregler. I lagen tas in motsvarande regler om tillträde till den inre marknaden som gäller för banker och kreditmarknadsföretag. Finansinspektionen får under vissa förutsättningar medge att ett svenskt aktiebolag eller en svensk ekonomisk förening som avser att ge ut elektroniska pengar undantas från lagens regler. Ett institut för elektroniska pengar skall stå under Finansinspektionens tillsyn. Inspektionen ges i lagen i princip samma möjligheter till kontroll och ingripande som gäller för banker och kreditmarknadsföretag.

På begäran av innehavaren skall ett institut för elektroniska pengar, en bank eller ett kreditmarknadsföretag lösa in utestående elektroniska pengar i sedlar och mynt eller genom överföring till ett konto om innehavaren begär det under den avtalade giltighetstiden. Vid inlösen får institutet endast ta ut en avgift som motsvarar den kostnad som är absolut nödvändig för att genomföra transaktionen.

Direktivet om elektroniska pengar innehåller, som framgått ovan, ett näringsrättsligt regelverk på området. Frågan om hur elektroniska pengar förhåller sig till civilrättsliga regler samt vilka materiella och processuella bestämmelser som bör gälla vid användning av elektroniska pengar samt konsumenträttsliga aspekter är föremål för överväganden inom Justitiedepartementet.

Den nya lagen samt övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 27 april 2002. Vissa övergångsregler blir gällande för svenska aktiebolag, svenska ekonomiska föreningar och utländska företag för elektroniska pengar från tredjeland som bedriver utgivning av elektroniska pengar före lagens ikraftträdande.

Utskottets ställningstagande

Utskottet tillstyrker regeringens förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om utgivning av elektroniska pengar,
2. lag om ändring i lagen (1995:1559) om årsredovisning för kreditinstitut och värdepappersbolag,
3. lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt,
4. lag om ändring i lagen (1994:2004) om kapitaltäckning och stora exponeringar för kreditinstitut och värdepappersbolag,
5. lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag,
6. lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar,
7. lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om utgivning av elektroniska pengar

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1995:1559) om
årsredovisning i kreditinstitut och
värdepappersbolag

3 Förslag till lag om ändring i lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1994:2004) om
kapitaltäckning och stora exponeringar för
kreditinstitut och värdepappersbolag

5 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:35) om byte av redovisningsvaluta i finansiella företag

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:160) om utländska filialer m.m.